

Plan van Aanpak

Denkrichting ruimtelijke ontwikkelingen
Schiermonnikoog

Inhoud

1.	Inleiding en doelstelling	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Doelstelling	3
1.3	Verwerken reacties.....	3
2.	Afbakening van het project	4
2.1	Samenhang ruimtelijke ontwikkelingen	4
2.2	Verkeerssituatie dorp	4
2.3	Realiseren nieuwe busremise.....	4
2.4	Vraag naar bedrijfsruimte	4
3.	Aanpak.....	6
3.1	Algemeen kader	6
3.2	Projectstart	7
3.3	Beoordeling van de alternatieven	7
3.3.1	Klankbordgroep	7
3.3.2	Enquête	8
3.3.3	Verwerking van de beoordeling	8
3.4	Verkeerssituatie Middenstreek	8
3.5	Realiseren nieuwe busremise.....	9
3.6	Vraag naar bedrijfsruimte	9
4.	Proces en planning	10
4.1	Proces	10
4.2	Processtappen	10
4.3	Planning	11
5.	Projectrisico's	12

1. Inleiding en doelstelling

In dit hoofdstuk wordt kort weergegeven wat de aanleiding is van het opstellen van het plan van aanpak. Tevens wordt verwoord wat de doelstelling is van het plan van aanpak.

1.1 Inleiding

De gemeente Schiermonnikoog kent een aantal vraagstukken in het ruimtelijk domein. Hiervoor is een project opgestart waarin deze vraagstukken zijn samengebracht. Onderdeel van dit project zijn de verkeerssituatie op de Reeweg-Nieuwestreek-Middenstreek, het realiseren van een nieuwe busremise en de uitbreiding van het bedrijventerrein. Op 7 juli 2020 is een raadsvoorstel behandeld waarbij de raad met een amendement als volgt heeft besloten:

1. *De volgende denkrichting te gaan onderzoeken en uitwerken in een concreet en goed onderbouwd plan waarbij er ook gekeken wordt naar alternatieven:*
 - a. *Het aanleggen van een nieuwe (tweede) ontsluitingsweg voor het bedrijventerrein rechtstreeks op de Reeweg c.q. Heereweg;*
 - b. *Het aanleggen van een buslus ter hoogte van de Reeweg;*
 - c. *Om uit te zoeken of het wel noodzakelijk is om het bedrijventerrein Melle Grietjespad in oostelijke richting uit te breiden.*
2. *De haalbaarheid onderzoeken van het kunnen aanwijzen van het bedrijventerrein Melle Grietjespad (i.c.m. vml. manege) als locatie voor de busremise op basis van voor- en nadelen in vergelijking met andere locaties.*
3. *Dat er naast deze denkrichting ook een communicatieplan wordt toegevoegd waarin het college duidelijk maakt hoe zij de raad en de bevolking gaat betrekken bij de ontwikkeling van deze denkrichting en haar alternatieven.*

Dit heeft aanleiding gegeven bij het college van B&W om een plan van aanpak en een communicatiestrategie te laten opstellen.

1.2 Doelstelling

Dit plan van aanpak geeft richting aan de wijze waarop het voorgenomen project verder wordt uitgevoerd. Hierbij wordt per afzonderlijk ruimtelijke vraagstuk aangegeven welke verschillende alternatieven in beeld zijn. Het plan van aanpak is vervolgens de leidraad om het project verder uit te werken en voor ieder vraagstuk een afgewogen denkrichting te beschrijven.

1.3 Verwerken reacties

In het voorgaande traject zijn de nodige reacties ontvangen op de geschetste ideeën. De indieners van deze brieven en de handtekeningentactie hebben een ontvangstbevestiging gekregen waarbij is aangegeven dat zij nog een inhoudelijke reactie ontvangen. Die inhoudelijke reacties moeten nog worden opgesteld en verzonden. Dit maakt onderdeel uit van de vervolgstap van het project.

2. Afbakening van het project

Om een project te kunnen uitvoeren is het van belang om te bepalen welke zaken onderdeel uitmaken van het project. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke actuele ruimtelijke ontwikkelingen op Schiermonnikoog zijn opgenomen in dit plan van aanpak en derhalve onderdeel uitmaken van het project. Afbakening vindt mede plaats op basis van het besluit van de raad van 7 juli 2020.

2.1 Samenhang ruimtelijke ontwikkelingen

De verschillende ruimtelijke ontwikkelingen op Schiermonnikoog die zijn samengebracht in het project zijn van uiteenlopende aard en omvang. De samenhang tussen deze ontwikkelingen is zoals gezegd groot. Hiermee is de noodzaak om deze nadrukkelijk te benoemen in dit plan van aanpak geduid.

2.2 Verkeerssituatie dorp

De Reeweg, Nieuwestreek en Middenstreek worden onder andere door de hoge bezoekersaantallen van Schiermonnikoog en het gevoel van toenemende mobiliteit drukker ervaren. Ten gevolge van de hoge bezoekersaantallen, neemt ook de druk van bevoorradend verkeer toe. Dit leidt tot onoverzichtelijke verkeerssituaties in met name de piekmomenten, wanneer bussen, taxi's, vrachtwagens, fietsers en voetgangers tegelijk het centrum van het dorp bereiken of verlaten. De nadrukkelijke wens van het college en de raad, zoals vastgelegd in het startdocument Samen aan de slag!, is om de beleving van een verkeersveilige situatie en het autoluwe karakter te vergroten. Hierbij wordt gekeken naar de totale verkeerssituatie in het dorp.

2.3 Realiseren nieuwe busremise

Voor de provincie Fryslân nadert de fase waarin de aanbesteding voor het openbaar vervoer wordt opgestart. In de huidige situatie is Arriva de aanbieder van openbaar vervoer op Schiermonnikoog. De busremise is in eigendom van Arriva. De provincie Fryslân vindt dit geen wenselijke situatie en wil daarom haar eigen busremise realiseren op Schiermonnikoog. Daarnaast geven busbewegingen en het opladen van bussen geluiden die als storend worden ervaren in de woonwijk waar de busremise nu staat.

2.4 Vraag naar bedrijfsruimte

Er bestaan signalen om meer ruimte voor bedrijventerrein beschikbaar te stellen. Onder meer om een alternatief te kunnen bieden aan bedrijven die nu nog in de kern van het dorp zijn gevestigd en een verkeersaantrekkende werking hebben. In de huidige situatie is geen ruimte meer voor handen om nieuwe bedrijfsruimte te realiseren. Hierbij dient te worden vermeld dat met de verplaatsing van

de manege van het Melle Grietjespad naar de Reddingsweg wel ruimte beschikbaar is gekomen. De raad heeft in zijn besluit van 7 juli 2020 aangegeven dat de noodzaak voor uitbreiding van het bedrijventerrein Melle Grietjespad nader moet worden onderzocht.

3. Aanpak

De aanpak wordt bepaald door de samenhang van de diverse ruimtelijke ontwikkelingen. Alvorens voor deze ruimtelijke ontwikkelingen de aanpak wordt geschetst, wordt eerst een algemeen kader beschreven in dit hoofdstuk. Dit algemene kader is de basis voor de wijze waarop de diverse vraagstukken voor de ruimtelijke ontwikkelingen worden benaderd, zodat een eenduidige aanpak wordt voorgestaan. De communicatie die is gemoeid met de uitvoering van de stappen uit dit plan van aanpak, is beschreven in een separaat communicatieplan. In dat document wordt verwezen naar deze stappen.

3.1 Algemeen kader

Uitgangspunt is het raadsbesluit van 7 juli 2020. Hierin is aangegeven welke nadere informatie de raad wil hebben om te komen tot besluitvorming. Concreet betekent dit dat per ontwikkeling, zoals beschreven in paragraaf 3.4, 3.5 en 3.6, in ieder geval onderzoek moet worden gedaan naar de volgende aspecten:

1. Nut en noodzaak van de ontwikkeling.
2. Beschrijving van de alternatieven.
3. Belemmeringen.
4. Opstellen van de voor- en nadelen per alternatief.
5. Afweging van de alternatieven.
6. Financiële onderbouwing van één of enkele realistische alternatieven.
7. Advies over de keuze voor het beste alternatief inclusief eventuele voorwaarden.

Per ontwikkeling is al een aantal onderzoeken uitgevoerd. Een projectgroep onder leiding van de projectleider brengt op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken en beschikbare informatie alle mogelijke alternatieven in beeld. Daar waar nodig wordt de projectgroep aangevuld met specialistisch advies. De projectgroep wordt gevormd uit medewerkers van de gemeente. De taak van de projectgroep is om alle alternatieven te inventariseren en te beschrijven zonder daarbij een oordeel te vormen over de geschiktheid van de alternatieven. Per ruimtelijke ontwikkeling worden de onderzoeken gepresenteerd in een rapportage. De drie rapportages worden aan het college van B&W voorgelegd en worden ter informatie aan de raad voorgelegd.

Het college van B&W neemt dan een besluit om het proces te vervolgen. Dit vervolg betekent dat de uitkomst van ieder onderzoek per ontwikkeling wordt getoetst op het maatschappelijk draagvlak. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een klankbordgroep en een enquête. Op basis van de uitkomsten hiervan ontstaat een beeld op het draagvlak in de samenleving.

De uitkomsten van de klankbordgroep en enquête worden voorgelegd aan het college. Het college betreft de uitkomsten hiervan bij de besluitvorming. Dit draagt bij aan de transparantie van het proces, zodat het college tussentijds haar besluiten kan nemen in lijn met de afspraken met de gemeenteraad.

3.2 Projectstart

Na vaststelling van het plan van aanpak door de gemeenteraad moet informatie worden verstrekt aan de bewoners over de aanleiding van het onderhavige project. De wijze waarop dit moet plaatsvinden moet bijdragen aan het overbrengen van de informerende boodschap. Deze informatie moet in ieder geval de aanleiding van het project en de transparantie over het proces bevatten. Hierbij kan in ieder geval worden gedacht aan de nut en noodzaak van het project en de wijze waarop de verschillende alternatieven worden beoordeeld. Gelet op de huidige omstandigheden verdient het aanbeveling om te kiezen voor een online bijeenkomst in de vorm van een presentatie/webinar. Als de ontwikkeling van het Coronavirus het toelaat, gaan we dit echter in een fysieke bijeenkomst doen.

3.3 Beoordeling van de alternatieven

Het beoordelen van de verschillende alternatieven vindt via twee sporen plaats. Enerzijds wordt gebruik gemaakt van een klankbordgroep en anderzijds wordt de bevolking via een enquête betrokken. Onderstaand zijn beide uitgewerkt.

3.3.1 Klankbordgroep

In de klankbordgroep is het gewenst om een brede afvaardiging van partijen te hebben die vanuit hun professionele achtergrond inbreng hebben voor het geven van advies. De klankbordgroep bestaat uit een aantal bewoners en een afvaardiging vanuit de middenstand, ondernemers, transporteurs, openbaar vervoer en VVV. Leden van de klankbordgroep nemen deel op persoonlijke titel en zijn daardoor geen verantwoording verschuldigd aan hun professionele achterban. De klankbordgroep wordt aangevuld met twee onafhankelijke specialisten op het gebied van stedenbouw en verkeer. De selectie voor de bewoners die zullen deelnemen aan de klankbordgroep zal nader worden bepaald, waarbij ideeën van het college en de raad welkom zijn, alsmede vanuit de (digitale) startbijeenkomst. De klankbordgroep is geen politiek forum; het is daarom niet gewenst dat raadsleden daarin plaatsnemen. De projectleider begeleidt het proces rondom het opzetten en invullen van de klankbordgroep.

De rol van de klankbordgroep is adviserend van aard. Zij beoordeelt de verschillende alternatieven en geeft daar waar mogelijk een advies over. Er gaat geen bindend karakter van deze beoordeling uit, waardoor leden van de klankbordgroep vrijelijk hun mening kunnen geven. Vanuit deze beoordeling kunnen mogelijk nieuwe alternatieven of suggesties naar voren komen die eerder niet waren voorzien in het proces.

De klankbordgroep komt eenmalig bijeen, indien noodzakelijk komt de klankbordgroep vaker bijeen. Tijdens die bijeenkomst wordt iedere ruimtelijke ontwikkeling op zichzelf besproken. Van de bijeenkomst wordt een verslag op hoofdlijnen gemaakt, waarbij met name de conclusies worden vastgelegd.

3.3.2 Enquête

In dezelfde fase als waarin de klankbordgroep bijeenkomt, wordt de enquête gehouden. Er worden tegelijkertijd drie afzonderlijke enquêtes gehouden, per ruimtelijke ontwikkeling één. Om een goede afweging te kunnen maken bij het invullen van de enquête moet de beoordelingssystematiek zorgvuldig worden opgesteld. Voor het opstellen van de enquête wordt gebruik gemaakt van een deskundige partij. Hierdoor ontstaat een beeld op het maatschappelijk draagvlak voor de verschillende alternatieven die zijn beschreven of worden mogelijke nieuwe alternatieven genoemd.

In de uitvoering van het plan van aanpak worden onder leiding van de projectleider, samen met de deskundige partij, de vragen voor de enquête met de wegingsfactoren opgesteld. De enquête kan zowel digitaal als analoog worden ingevuld. De voorkeur hierbij gaat uit naar de reeds bestaande middelen en kanalen. De uitkomsten van de enquête wordt meegewogen in het opstellen van een keuze voor het beste alternatief. Voor het invullen van de enquête worden bewoners van Schiermonnikoog uitgenodigd die stemgerechtigd zijn en als inwoner staan ingeschreven bij de gemeente. Daarnaast wordt op de website aangekondigd dat eigenaren van huizen op Schiermonnikoog zich kunnen aanmelden om de enquête in te vullen.

3.3.3 Verwerking van de beoordeling

De uitkomsten van de klankbordgroep en de enquête wordt door de projectleider gebundeld en verwerkt in een overzicht. Als hieruit nieuwe alternatieven naar voren zijn gekomen worden deze meegewogen in de keuze voor de invulling van de totale denkrichting. Het college van B&W maakt een keuze voor de invulling van de totale denkrichting. Deze totale denkrichting wordt door het college van B&W voorgelegd ter bespreking in een beeldvormende raadsvergadering. De uitkomsten van de enquête en de klankbordgroep worden hierbij voorgelegd aan de raad, zodat een goed beeld op het doorlopen proces wordt gegeven.

3.4 Verkeerssituatie Middenstreek

Voor de ontwikkeling verkeerssituatie Reeweg-Nieuwestreek-Middenstreek moet het nader onderzoek leiden tot een denkrichting die tot een overwogen keuze voor de te nemen verkeerskundige maatregelen kan leiden. Hierbij wordt in ieder geval rekening gehouden met de beschikbare alternatieven. De alternatieven die in ieder geval moeten worden afgewogen zijn:

- Tweede ontsluitingsweg rechtstreeks op de Reeweg c.q. Heereweg (de eventuele aanleg van een buslus aan de rand van de bebouwde kom maakt hier onderdeel van uit)
- Geslotenverklaring voor de Middenstreek (gedeeltelijk)
- Strikter ontheffing systeem

3.5 Realiseren nieuwe busremise

Voor het realiseren van de nieuwe busremise gelden naast ruimtelijke overwegingen ook verkeerstechnische aspecten. Hierbij kan worden gedacht aan draaicirkels van de bussen, aanpassing infrastructuur en dergelijke. Voor deze deelopdracht geldt dat in ieder geval naar de volgende alternatieven wordt gekeken:

- Knuppeldam
- Veerdam
- Bedrijventerrein Melle Grietjespad
- Huidige locatie
- Oude brandweerkazerne

3.6 Vraag naar bedrijfsruimte

Alvorens wordt onderzocht waar uitbreiding ten behoeve van bedrijventerrein moet plaatsvinden, moet worden beoordeeld in hoeverre behoefte bestaat aan ruimte voor nieuw bedrijventerrein. Aan de hand van de uitkomst daarvan kan vervolgens worden bepaald voor welk soort bedrijvigheid uitbreidingsruimte moet worden gerealiseerd. De uitkomsten van die analyse worden vervolgens verwerkt in een afweging voor de locatiestudie. Hierbij wordt in ieder geval naar de volgende locaties gekeken:

- Bedrijventerrein Veerdam
- Bedrijventerrein Melle Grietjespad

4. Proces en planning

In dit hoofdstuk is beschreven op welke wijze het proces rondom de uitvoering van het plan van aanpak gestalte krijgt. Tevens is daarbij een planning opgenomen. Bij de planning wordt rekening gehouden met besluitvormingsdata van de raad.

4.1 Proces

Na besluitvorming over het plan van aanpak en de wijze waarop de communicatie zal plaatsvinden, kan worden gestart met de uitvoering daarvan. Zoals gezegd volgt uit het onderzoek een totale denkrichting die het meest haalbaar en passend is. Deze definitieve denkrichting wordt vervolgens voorgelegd aan het college en aan de raad voor besluitvorming. Bij de besluitvorming worden de aanbevelingen van de klankbordgroep en de resultaten van de enquête betrokken. Na vaststelling van de denkrichting door de raad kan het vervolgens worden vrijgegeven voor inspraak.

De betrokken portefeuillehouder heeft structureel overleg met de projectleider om de voortgang van het project te bespreken. In dit overleg worden in ieder geval de doorlopen stappen uit het plan van aanpak besproken. Daarnaast worden eventuele afwijkingen van het proces besproken. In het college van B&W wordt door de portefeuillehouder terugkoppeling gegeven.

4.2 Processtappen

In het proces dat moet leiden tot de definitieve denkrichting moeten een aantal stappen worden doorlopen. Deze processtappen zijn onderstaand volgordelijk beschreven:

- Benoemen projectleider
Om uitvoering te geven aan het plan van aanpak moet een projectleider worden benoemd die het proces begeleidt. Dit is een onafhankelijke externe projectleider.
- Projectstart door middel van een startbijeenkomst.
De wijze waarop deze bijeenkomst plaats vindt moet nader worden ingevuld. Tijdens deze bijeenkomst wordt informatie verstrekt over de aanleiding van het project en het proces.
- Samenstellen projectgroep.
De projectleider stelt een projectgroep samen uit medewerkers van de gemeente. De projectleider formuleert samen met de projectgroep welke wegingsfactoren een rol spelen bij de beoordeling van de alternatieven per ruimtelijke ontwikkeling.
- Beantwoorden van alle reacties.
De projectleider draagt zorg voor de beantwoording en de communicatie aan de indieners.
- Beschrijven alternatieven per ruimtelijke ontwikkeling
Door de projectgroep worden alle alternatieven in beeld gebracht die van toepassing zijn op de betreffende ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij worden in ieder geval de alternatieven beschreven uit paragrafen 3.4, 3.5 en 3.6 van dit plan van aanpak. Aangevuld met eventuele nieuwe geformuleerde alternatieven.
- Samenstellen klankbordgroep.
De projectleider stelt samen met de projectgroep vast vanuit welke organisaties een

afgevaardigde voor de klankbordgroep is gewenst en welke bewoners worden benaderd. Vervolgens wordt iemand uit deze organisaties benaderd om op persoonlijke titel deel te nemen aan de klankbordgroep.

- **Opstellen enquête**
Samen met een deskundige partij, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande middelen en kanalen, wordt de enquête opgesteld.
- **Beoordelen alternatieven door klankbordgroep**
De projectleider draagt zorg voor het organiseren en rapporteren over de bijeenkomst en stelt het verslag op hoofdlijnen op.
- **Enquête alternatieven**
Gelijktijdig met de beoordeling door de klankbordgroep worden de alternatieven door middel van een enquête voorgelegd aan de bewoners.
- **Opstellen totale denkrichting**
De totale denkrichting wordt door de projectgroep opgesteld. In deze totale denkrichting wordt een voorstel voor de uitwerking van de ruimtelijke ontwikkelingen gepresenteerd. De informatie die vanuit de enquête en de klankbordgroep is verkregen op de verschillende ruimtelijke ontwikkelingen wordt hierbij betrokken.
- **Totale denkrichting aanbieden voor besluitvorming.**
De projectleider draagt zorg voor een advies aan het college van B&W en raad waarin alle afzonderlijke ontwikkelingen zijn gebundeld als totale denkrichting. Deze totale denkrichting geldt als het go-or-no-go moment voor het vervolg van het project. Na besluitvorming biedt het college van B&W de totale denkrichting aan voor bespreking in een beeldvormende raadsvergadering.

4.3 Planning

Wat	Wie	Wanneer
Benoemen projectleider	college van B&W	week 51
Samenstellen projectgroep	projectleider	week 51
Startbijeenkomst	projectleider	week 2 (2021)
Alle ontvangen reacties beantwoord	projectleider	week 4
Beschrijven alternatieven	projectgroep	week 5
Samenstellen klankbordgroep	projectleider	week 6
Opstellen enquête	projectleider	week 7
Vrijgave alternatieven voor toetsing draagvlak	college van B&W	week 8
Beoordelen alternatieven	klankbordgroep	week 9
Start enquête alternatieven	bewoners	week 9
Opstellen totale denkrichting	projectgroep	week 13
totale denkrichting voorleggen aan B&W	college van B&W	week 16
bespreking in beeldvormende raadsvergadering	Raad	mei

5. Projectrisico's

Bij ieder project bestaan risico's die de voortgang of haalbaarheid van de uitvoering kunnen bepalen. Om zoveel mogelijk grip te kunnen houden op het project zijn onderstaande risico's beschreven. De risico's zijn tevens voorzien van een effectanalyse met daarbij te nemen maatregelen.

1. Het invullen van de enquête wordt gemanipuleerd.
Het effect van dit risico is groot voor het proces.
Manipulatie kan op verschillende fronten plaatsvinden. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk toekennen van hetzelfde cijfer of het opmerkingenveld op gelijke wijze in te vullen.
Door de enquête anoniem te laten invullen en gebruik te maken van een deskundige op dit vlak wordt zoveel mogelijk voorkomen dat manipulatie in de hand wordt gewerkt.
Uiteindelijk is het aan het bestuur en politiek om de keuze te maken, waarbij wordt meegewogen of er al dan niet voldoende draagvlak is.
2. De respons van de enquête is laag.
Het effect van dit risico is gemiddeld.
Iedereen krijgt dezelfde kans om op een toegankelijke wijze zijn of haar reactie kenbaar te maken. Uiteindelijk gaat het om de gemiddeld gewogen uitkomst van de enquête.
3. Fysiek overleg met klankbordgroep is niet mogelijk.
Het effect van dit risico is klein.
Overleg met de klankbordgroep kan digitaal plaatsvinden via de daarvoor beschikbare media.
Tevens kan worden gekozen om de beoordeling te laten verlopen via een digitale enquête.
4. Beoordelen klankbordgroep leidt niet tot een duidelijke conclusie.
Het effect van dit risico is gemiddeld.
Als de weging door de klankbordgroep niet leidt tot een duidelijke conclusie ligt het oordeel volledig bij het college en de raad. De rol van de klankbordgroep is bovendien adviserend van aard. Het effect hiervan heeft dan wel betrekking op de beeldvorming van het draagvlak van de denkrichting.
5. Actievoering tegenstanders.
Het effect van dit risico is gemiddeld.
Verwacht mag worden dat tegenstanders van dit project van zich laten horen en actief medestanders informeren. Dit kan invloed hebben op de beoordeling door de klankbordgroep. Door actief communiceren kan vanuit de gemeente het proces transparant worden gedeeld.